

МНС України. Вісник Черкаського університету. Серія : Педагогічні науки. Черкаси, 2008. № 125. С. 115-119.

6. Стратегія національної безпеки України: затверджена Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287/2015. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>

7. Тарасюк Ю. Структура управлінської компетентності майбутніх бакалаврів із військового управління. *Вища освіта України*. 2024. № 2. С. 73-79.

REFERENCES

1. Doronina, N. S. (2019). Rozvytok upravlins'koyi kompetentnosti kerivnykiv pidpryyemstv [Development of managerial competence of enterprise managers] : monohrafiya. Kharkiv: FOP Liburkina L. 182 s. [in Ukrainian]

2. Korol', V. M. (2014). Formuvannya upravlins'koyi kompetentnosti u maybutnikh ofitseriv pozhezhnnoi bezpeky u protsesi profesiynoi pidhotovky [Formation of managerial competence in future fire safety officers in the process of professional training]: avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ped. nauk : spets. 13.00.04 – Teoriya i metodyka profesiynoi osvity. K. 20 s. [in Ukrainian]

3. Oleksienko, O., Rozskazov, A. (2021). Rozvytok upravlins'koyi kompetentnosti zdobuvachiv vyshchoyi osvity [Development of managerial competence of higher education applicants]. *Dukhovnist' osobystosti: metodolohiya, teoriya i praktyka*. № 1 (100). S. 125-134. [in Ukrainian]

4. Povstyn, O. (2018). Praktyka pidhotovky fakhivtsiv u haluzi bezpeky lyudyny do upravlins'koyi diyal'nosti u vyshchikh navchal'nykh zakladakh Ukrainy. [Practice of training specialists in the field of human security for managerial activities in higher educational institutions of Ukraine]. *Naukovyy chasopys NPU imeni N. P. Drachomanova. Seriya: Pedagogichni nauky: realiyi ta perspektyvy*. Vyp. 60. S. 73-78. [in Ukrainian]

5. Pokalyuk, V. M., Balyts'ka, A. A. (2008). Teoretychni zasady adaptatsiyi do upravlins'koyi diyal'nosti fakhivtsiv operativno-ryatuvnoyi sluzhby tsyvil'noho zakhystu MNS Ukrainy [Theoretical principles of adaptation to the managerial activities of specialists of the operational-rescue service of the civil protection ministry of Ukraine]. *Visnyk Cherkas'koho universytetu, Seriya : Pedagogichni nauky*. Cherkasy. № 125. S. 115-119. [in Ukrainian]

6. Stratehiya natsional'noyi bezpeky Ukrainy [National Security Strategy of Ukraine]: zatverdzhena Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 26 travnya 2015 roku № 287/2015. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015> [in Ukrainian]

7. Tarasyuk, YU. (2024). Struktura upravlins'koyi kompetentnosti maybutnikh bakalavriv iz viys'kovoho upravlinnya [Structure of managerial competence of future bachelors in military management]. *Vyshcha osvita Ukrainy*. №2. S. 73-79. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

МИРОНИЮК Віталій – здобувач кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: формування управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

MYRONIUK Vitalii – graduate student of the Department of Educational Sciences of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: formation of managerial competence development in future emergency service professionals.

Стаття надійшла до редакції 19.05.2025 р.

Стаття прийнята до друку 25.05.2025 р.

УДК 378.147:811.161.2

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-219-507-512

ЛІБАК Наталка –

доктор філософії,

доцент кафедри історії та суспільних дисциплін

Закарпатського угорського інституту Ференца Ракоці II

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0200-4668>

e-mail: libak.natalka@kmf.org.ua

ПЕВСЕ Андрея –

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філології

Закарпатського угорського інституту Ференца Ракоці II

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0564-2307>

e-mail: pevse.andrea@kmf.org.ua

УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ У МАГІСТРАТУРІ: ЦІЛІ, ЗМІСТ, ПЕРСПЕКТИВИ

У статті розглянуто сучасні підходи до викладання української мови за професійним спрямуванням на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Обґрунтовано актуальність проблеми в контексті мовної політики України, зокрема реалізації положень Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», що визначає володіння державною мовою як обов'язкову складову професійної діяльності. Проаналізовано основні виклики, що постають перед системою мовної професійної підготовки в магістратурі, а саме, низький рівень мотивації здобувачів, обмежений обсяг навчального часу, застарілість методичних матеріалів, недостатня адаптованість курсу до специфіки професійної діяльності.

Констатовано, що українська мова за професійним спрямуванням має розглядатися як стратегічний ресурс формування професійної мовної особистості, а не як формальна дисципліна. Описано змістові компоненти курсу: опанування мовних норм, розвиток навичок письмової та усної фахової комунікації, опрацювання професійної термінології, засвоєння особливостей документів. Наголошено на важливості міждисциплінарного підходу, впровадженні інтерактивних технологій навчання, використання цифрових ресурсів та формування навичок академічного мовлення та письма. Також акцентовано на необхідності розвитку риторичної та критично-аналітичної компетентності, що є особливо актуальним у контексті глобалізації, цифровізації та зростаючих вимог до фахівців.

Окреслено перспективи подальших досліджень у напрямі вдосконалення мовної освіти магістрантів, зокрема у створенні галузево орієнтованих курсів, розробленні сучасних електронних платформ, вивченні кращих міжнародних практик. Зроблено висновок, про те, що ефективне викладання української мови за професійним спрямуванням на другому (магістерському) рівні вищої освіти є запорукою формування конкурентоспроможного фахівця з високою мовною культурою, академічною доброчесністю та готовністю до професійної комунікації у будь-яких умовах.

Ключові слова: українська мова, українська мова за професійним спрямуванням, заклад вищої освіти, другий (магістерський) рівень вищої освіти.

LIBAK Natalka –

Doctor of Philosophy, Associate Professor of the

Department of History and Social Sciences

Transcarpathian Hungarian Institute of Ferenc Rákóczi II

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0200-4668>

e-mail: libak.natalka@kmf.org.ua

PEVSE Andreia –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the

Department of Philology

Transcarpathian Hungarian Institute of Ferenc Rákóczi II

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0564-2307>

e-mail: pevse.andrea@kmf.org.ua

FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCIES OF FUTURE MARKETING SPECIALISTS

The article examines modern approaches to teaching the Ukrainian language in a professional direction at the second (master's) level of higher education. The relevance of the problem in the context of the language policy of Ukraine is substantiated, in particular, the implementation of the provisions of the Law of Ukraine "On Ensuring the Functioning of the Ukrainian Language as the State Language", which defines proficiency in the state language as a mandatory component of professional activity. The main challenges facing the system of language professional training in the master's degree are analyzed, namely, the low level of motivation of applicants, the limited amount of study time, the obsolescence of methodological materials, and the insufficient adaptability of the course to the specifics of professional activity. It is stated that the Ukrainian language in a professional direction should be considered as a strategic resource for the formation of a professional linguistic personality, and not as a formal discipline. The content components of the course are described: mastering language norms, developing written and oral professional communication skills, working out professional terminology, mastering the features of documents. The importance of an interdisciplinary approach, the introduction of interactive learning technologies, the use of digital resources and the formation of academic speech and writing skills is emphasized. The need to develop rhetorical and critical-analytical competence is also emphasized, which is especially relevant in the context of globalization, digitalization and growing demands on specialists.

The prospects for further research in the direction of improving language education for master's students are outlined, in particular in the creation of industry-oriented courses, the development of modern electronic platforms, and the study of best international practices. It is concluded that effective teaching of the Ukrainian language in a professional direction at the second (master's) level of higher education is the key to the formation of a competitive specialist with high language culture, academic integrity and readiness for professional communication in any conditions.

Keywords: Ukrainian language, Ukrainian language for professional purposes, higher education institution, second (master's) level of higher education.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У сучасних умовах розвитку українського суспільства, коли державна мова набуває особливої ваги як основа національної ідентичності, культурного коду та професійної самореалізації, проблема формування мовної компетентності фахівців постає як одна з найважливіших у системі вищої освіти. Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» чітко визначено пріоритетність володіння державною мовою у професійній діяльності. У цьому контексті надзвичайно актуальним є забезпечення якісної мовної підготовки магістрантів – майбутніх висококваліфікованих фахівців, які повинні не лише володіти фаховими знаннями, а й уміти грамотно, логічно й переконливо висловлювати свої думки у професійному середовищі.

Водночас реалії освітнього процесу засвідчують низку проблем: зниження загального рівня культури мовлення, недостатню увагу до мовної підготовки у магістратурі, формальний підхід до опанування дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням». Часто здобувачі сприймають її як другорядну, не пов'язуючи з

реальними професійними потребами. Це призводить до ситуації, коли випускники мають фахові знання, але не володіють необхідними навичками наукової, ділової, публічної та офіційної комунікації. Актуальність проблеми також посилюється процесами цифровізації, міжнародної співпраці та мультикультурності, які вимагають ще вищого рівня мовної культури, гнучкості у стилях спілкування та адаптивності до різних комунікативних ситуацій.

Постає необхідність переосмислення ролі української мови у системі другого (магістерського) рівня вищої освіти, удосконалення змісту та методів викладання курсу з урахуванням фахових потреб, розвитку мовної особистості магістранта з високим рівнем комунікативної та риторичної компетентності обумовлює актуальність дослідження. Вивчення української мови за професійним спрямуванням повинно виходити за межі формального засвоєння норм і перетворитися на реальний інструмент професійної діяльності та особистісного зростання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема формування професійно орієнтованої мовної компетентності здобувачів вищої школи

активно досліджується вітчизняними науковцями впродовж останніх десятиліть. Зокрема, питання викладання української мови за професійним спрямуванням розкрито у працях О. Заболотної, В. Бондаря, О. Пономаріва, які наголошують на важливості поєднання лінгвістичної підготовки із професійними потребами здобувачів освіти. У своїх працях вони акцентують увагу на необхідності формування функціональної грамотності, уміння адаптувати мовлення до різних комунікативних ситуацій, дотримання мовленнєвої етики та стилістичної відповідності.

Значний внесок у розвиток методики викладання української мови у закладах вищої освіти зробили також такі дослідники, як Н. Антонюк, Г. Іванюк, С. Сливка, які у своїх публікаціях зосереджуються на підвищенні ефективності мовної освіти в магістратурі. Зокрема, Н. Антонюк аналізує роль інтерактивних методів навчання у формуванні мовної компетентності, тоді як С. Сливка порушує питання про необхідність адаптації мовного курсу до специфіки окремих галузей знань. Г. Іванюк, своєю чергою, досліджує комунікативно-прагматичний аспект мовленнєвої підготовки майбутніх фахівців.

Узагальнюючи результати сучасних досліджень, можна констатувати, що наукова спільнота активно працює над удосконаленням форм і методів викладання української мови за професійним спрямуванням. Водночас, незважаючи на наявність значного теоретичного підґрунтя, у практиці викладання все ще спостерігається певний розрив між філологічним змістом дисципліни та реальними професійними потребами магістрантів. Це обумовлює необхідність подальшого наукового осмислення проблеми, розробки інноваційних підходів до навчання, створення актуальних навчально-методичних матеріалів, що відповідатимуть сучасним вимогам фахової комунікації.

Мета статті – здійснити аналіз поняття ціль викладання української мови за професійним спрямуванням на другому (магістерському) рівні вищої освіти та окреслити змістові акценти курсу, визначити перспективні напрями.

Виклад основного матеріалу дослідження. У час повномасштабної війни проти України, коли національна ідентичність, культура та мова стали мішенню агресора, навчальна дисципліна «Українська мова за професійним спрямуванням» набуває особливого значення. Вона не лише формує мовну компетентність майбутніх фахівців, а й зміцнює національну свідомість, є засобом культурного опору та самоутвердження української державності. В умовах інформаційної війни професійне володіння українською мовою – це інструмент фахової комунікації, засіб протидії дезінформації, утвердження правди та гуманістичних цінностей. Уміння чітко, грамотно й етично висловлюватися в професійному середовищі – це не лише ознака високого рівня фахівця, а й внесок у зміцнення національної єдності й відбудову країни.

У контексті мовної політики України, що передбачає активне впровадження української

мови у всі сфери суспільного життя, особливого значення набуває професійно-орієнтована мовна підготовка у вищій школі. Підготовка магістрів – це процес здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти, і саме тут, на завершальному етапі навчання, має бути сформована повноцінна мовна, комунікативна та риторична компетентність фахівця. Навчальна дисципліна «Українська мова за професійним спрямуванням» має на меті формування мовної особистості, обізнаної з нормами усного та писемного мовлення, здатної ефективно застосовувати набуті знання, уміння й навички для успішної мовної діяльності у професійній сфері. Українська мова за професійним спрямуванням у магістратурі виконує не лише роль засобу формального вивчення літературних норм, а й є платформою для розвитку особистості майбутнього спеціаліста, здатного професійно комунікувати, вести ділову документацію, писати наукові тексти, публічно виступати та брати участь у фахових дискусіях.

Вивчення мови на другому (магістерському) рівні вищої освіти суттєво відрізняється від мовної підготовки на першому (бакалаврському) рівні. Якщо на попередніх етапах акцент робиться на засвоєння загальних норм української мови, розвиток культури мовлення, то в магістратурі вивчення мови має бути чітко орієнтоване на професійні потреби. Це означає, що мова розглядається як інструмент виконання фахових завдань: наукової комунікації, створення офіційно-ділових і аналітичних документів, підготовки презентацій, оформлення результатів досліджень. Тобто мова стає не просто засобом спілкування, а стратегічним ресурсом, що забезпечує ефективність професійної діяльності.

У процесі викладання дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для другого (магістерського) рівня вищої освіти особливої актуальності набуває чітке визначення її цілі, оскільки саме вона спрямовує зміст навчання, обґрунтовує методику викладання та визначає очікувані результати освітнього процесу. Формулювання цілі дає змогу узгодити навчальну діяльність із потребами сучасного суспільства та вимогами до фахової підготовки здобувачів вищої освіти. Наукове осмислення цієї категорії представлено в працях низки дослідників, що пропонують різні підходи до визначення цільового призначення курсу української мови у фаховому аспекті.

Ціль навчання, як зазначено в Українському педагогічному словнику за редакцією С. Гончаренка, розуміється як ідеальне передбачення кінцевих результатів навчального процесу, тобто те, до чого прагнуть як учителі, так і здобувачі освіти [1, с. 205]. Відповідно, цілі реалізуються через зміст навчання, під яким мається на увазі сукупність знань, умінь і навичок, які мають бути засвоєні здобувачами в процесі навчання для досягнення визначених результатів. При цьому зміст навчання є змінною категорією, що може трансформуватися залежно від нових матеріалів, сучасних реалій і актуальних професійних вимог [2, с. 65].

У цьому контексті визначення цілі дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є важливим складником забезпечення якості мовної підготовки майбутніх фахівців. Так, дослідник Н. Юрійчук вважає, що ціль цієї навчальної дисципліни полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти високого рівня мовної компетентності, необхідної для ефективного професійного спілкування. За його словами, дана дисципліна сприяє усуненню прогалин у мовній підготовці, які виникли на попередніх етапах навчання в закладах загальної середньої освіти, а також забезпечує належний професійний та інтелектуальний рівень майбутніх фахівців. Особлива увага в курсі приділяється розвитку усного професійного мовлення та практичному застосуванню мовних знань у сфері майбутньої професійної діяльності [3, с. 455].

Подібну позицію висловлює й Н. Кондратенко, яка акцентує увагу на формуванні комунікативної компетентності як провідної якості майбутнього спеціаліста. Дослідниця зазначає, що робочі програми дисципліни повинні враховувати професійні потреби здобувачів, їх особистісний потенціал та орієнтувати навчальний процес на розвиток здатності до ефективного і результативного спілкування в професійному середовищі [4, с. 66].

Савчук Н. стверджує, що ціль курсу української мови за професійним спрямуванням полягає у формуванні мовної особистості та розширенні мовної компетенції майбутнього спеціаліста у професійній сфері [5, с. 241].

Узагальнюючи зазначене, можна стверджувати, що основна ціль дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» на другому (магістерському) рівні вищої освіти є формування здатності вільно, грамотно виражати думки у відповідності до норм літературної мови та вимог конкретного професійного середовища. Для цього необхідно не лише володіти нормативною базою (граматикою, орфографією, пунктуацією), але й мати розвинуту стилістичну компетентність, розуміти принципи побудови різних жанрів, знати специфіку фахової термінології та її застосування.

Зміст курсу, як правило, охоплює кілька взаємопов'язаних блоків. По-перше, це нормативна частина – засвоєння граматичних, орфоепічних, орфографічних і стилістичних норм сучасної української мови. По-друге, це професійно орієнтована лексика та термінологія. По-третє, жанрово-стильове розмаїття фахових текстів: ділових, наукових, публіцистичних. По-четверте, розвиток навичок мовленнєвої діяльності – як письмової, так і усної. Особлива увага приділяється практичній частині: аналізу текстів, їх редагуванню, написанню документів, складанню резюме, підготовці виступів.

Принципами побудови курсу мають бути професійна орієнтація, міждисциплінарність, інтегрованість, функціональність і комунікативна спрямованість. Це означає, що мова повинна вивчатися не ізольовано від фаху, а як важлива частина професійної діяльності. Таким чином, навчальний матеріал має бути адаптований до

реальних мовленнєвих ситуацій, з якими здобувач стикатиметься після закінчення навчання [6].

Однак реалізація курсу у вищій освіті стикається з низкою труднощів. Насамперед, це обмеження кількості годин, відведених на вивчення мови, що унеможливорює глибоке занурення у специфіку професійної комунікації. Часто курс обмежується одним семестром або невеликою кількістю кредитів ЄКТС, що недостатньо для формування сталих навичок. До того ж, існує проблема низької мотивації з боку здобувачів: значна частина магістрантів вважає, що мовні дисципліни не є необхідними для їхньої майбутньої професії, особливо в технічних або природничих спеціальностях.

Ще однією проблемою є відсутність сучасних навчально-методичних матеріалів, які були б адаптовані під новітні освітні програми, галузеву термінологію, специфіку фахових текстів. Існуючі підручники часто мають загальний характер і не враховують змін у професійній мові, появи нових жанрів, цифрових форматів комунікації (презентацій, електронних листів, цифрових звітів). Також варто звернути увагу на необхідність підвищення кваліфікації викладачів, які повинні орієнтуватися не лише в мовних, а й у фахових аспектах дисципліни, щоб адекватно пояснювати мовні явища у професійному контексті.

Вирішення цих проблем можливе за умови системного підходу до викладання української мови на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Насамперед, слід змінити ставлення до курсу як до другорядної дисципліни – і здобувачами, і адміністрацією закладів вищої освіти. Мовна компетентність має розглядатися як одна з ключових складових професійної підготовки. По-друге, потрібно оновити зміст програм, створити серію фахових модулів залежно від напрямку підготовки, підготувати сучасні електронні посібники, інтерактивні платформи, мобільні додатки для самостійного навчання.

Особливу увагу варто приділити розвитку навичок наукового мовлення на другому (магістерському) рівні вищої освіти, який є першим рівнем дослідницької діяльності. Здобувачі мають вміти не лише формулювати наукові гіпотези, описувати результати експериментів, а й коректно посилатися на джерела, дотримуватися стандартів академічної доброчесності, оформлювати бібліографію, уникати плагіату. У цьому контексті важливо практикувати написання анотацій, рецензій, наукових статей, тез доповідей, рефератів, підготовку презентацій для конференцій, складання супровідних документів до публікацій [7].

Крім письмової комунікації, курс має розвивати навички усного мовлення, зокрема – публічні виступи, участь у наукових семінарах, захист магістерських робіт, дискусії, дебати. Професійна комунікація вимагає вміння висловлюватися переконливо, логічно, етично, відповідно до норм риторики та етикету. Такі вміння особливо важливі для фахівців, які працюють у сфері освіти, управління, права, медіа або бізнесу, де комунікативна компетентність напряму впливає на

ефективність професійної діяльності. Магістранти повинні не лише вміти формувати думки чітко й послідовно, а й мати здатність адаптувати мовлення до різних аудиторій, дотримуючись норм мовного етикету, стилістичної доцільності й логічної аргументації.

Ще однією перспективною лінією розвитку курсу є впровадження цифрових інструментів та мультимедійних засобів. Сучасна освіта неможлива без інтеграції електронного навчання, тому доцільно використовувати навчальні платформи, відеолекції, вебінари, віртуальні симуляції комунікативних ситуацій. Завдяки цьому процес навчання стає більш гнучким, доступним, а головне – персоналізованим. Це дозволяє здобувачам самостійно обирати темп навчання, практикувати мову поза аудиторією, формувати індивідуальні траєкторії мовного розвитку.

Особливої уваги вимагає питання міждисциплінарності. Мовна підготовка магістрів має бути тісно інтегрована з іншими навчальними дисциплінами. Наприклад, курси професійної етики, психології спілкування, педагогіки, логіки можуть бути доповнені мовними вправами, спрямованими на розвиток переконливої аргументації, створення власної риторичної позиції, дотримання принципів академічного та професійного спілкування. Вивчення мови таким чином перестає бути ізольованим компонентом і стає органічною частиною фахової підготовки.

Не менш важливим є формування внутрішньої мотивації здобувачів. З цією метою доцільно проводити інтерактивні заходи: мовні тренінги, ораторські клуби, конкурси публічних виступів, проєкту роботу. Наприклад, створення професійно орієнтованих проєктів – інтерв'ю з фахівцями, мовні експертизи текстів, створення рекламних або інформаційних продуктів – сприяє поглибленню інтересу до мови як до інструмента практичної дії. Це також формує навички командної роботи, презентації ідей, взаємодії з аудиторією, що є надзвичайно важливим для сучасного фахівця.

Актуальним також є питання підвищення рівня мовної культури викладачів, які забезпечують цей курс. Вони мають бути не лише філологами, а й фахівцями в методиці викладання мови у професійному контексті. Залучення до викладання лінгвістів-практиків, експертів галузі, носіїв професійної термінології, які мають досвід у конкретній сфері, значно підвищить якість навчання. Це відкриває можливості для створення міжкафедральних курсів, де навчальний процес базується на співпраці між філологами та фахівцями з інших галузей.

Не варто забувати й про роль мови як інструмента соціальної адаптації та національної ідентичності. У добу глобалізації та мультикультурного простору українська мова виконує ще одну важливу функцію – вона є маркером належності до професійної спільноти, громадянства, державницької позиції. Формування поваги до мови, розуміння її ролі у збереженні культурної спадщини та правового поля – це ще

один із прихованих, але дуже важливих елементів професійної мовної освіти.

Зважаючи на вищенаведене, можна зробити висновок, що курс «Українська мова за професійним спрямуванням» на другому (магістерському) рівні вищої освіти є надзвичайно актуальним, багатофункціональним і перспективним. Його ефективне впровадження сприятиме не лише розвитку мовної компетентності, а й становленню повноцінної професійної особистості, здатної бути конкурентоздатною на ринку праці, гідно представляти свою професію, ефективно комунікувати у складному, швидкозмінному світі.

У перспективі розвиток цього курсу має йти шляхом оновлення змісту, підходів і методик навчання, впровадження новітніх технологій, тіснішої інтеграції з фаховими дисциплінами, підвищення уваги до практичного застосування знань. Українська мова в професійному житті – це не формальність, не обов'язок, а ресурс, що забезпечує якість, точність і глибину професійної діяльності.

Саме тому важливо не лише зберігати цей курс у структурі магістерських програм, а й надавати йому належної ваги як фундаментальній гуманітарній основі вищої освіти. Адже лише за умов глибокого володіння мовою можна досягти справжньої професійної досконалості, високої культури мислення, спілкування і діяльності.

Висновки та перспективи подальших розвідок напреду. Проведене дослідження засвідчило, що українська мова за професійним спрямуванням на другому (магістерському) рівні вищої освіти є не лише важливою складовою гуманітарної освіти, а й ключовим інструментом формування професійної мовної особистості фахівця. Зміст курсу повинен відповідати реальним потребам майбутньої професійної діяльності магістрантів, враховувати специфіку фаху, вимоги сучасного ділового та наукового мовлення, а також сприяти розвитку навичок академічної доброчесності, критичного мислення й переконливого спілкування.

Аналіз проблем викладання цієї дисципліни дозволив виявити актуальні виклики, серед яких: обмежений обсяг годин на вивчення мови, недостатня адаптованість навчальних матеріалів до різних спеціальностей, низький рівень мотивації здобувачів, потреба в оновленні методик викладання та залученні сучасних цифрових ресурсів. Це вимагає перегляду дидактичних підходів, поглиблення міждисциплінарної інтеграції, розроблення гнучких, модульних програм, які б дозволяли формувати індивідуальні траєкторії мовного розвитку.

Подальші наукові розвідки в цьому напрямі доцільно зосередити на розробленні галузево орієнтованих навчальних курсів, створенні електронних платформ і інтерактивних ресурсів для самостійного опрацювання мовного матеріалу, а також на дослідженні ефективності комунікативно-когнітивних і практико-орієнтованих методів у процесі викладання. Перспективним є вивчення досвіду зарубіжних освітніх систем у підготовці фахівців з високим рівнем академічного мовлення,

що дозволить удосконалити вітчизняну модель мовної освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти відповідно до міжнародних стандартів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Гончаренко С. Український педагогічний словник. К. Либідь. 1997. 376 с.
2. Буряк М. Взаємопов'язане формування у майбутніх викладачів англійської мови професійно орієнтованої компетентності в говорінні та інформаційно-комунікаційної компетентності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Тернопіль. 2019.
3. Юрійчук Н. Формування культури професійного мовлення здобувачів вищої освіти нефілологічних спеціальностей у процесі вивчення української мови (за професійним спрямуванням). *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 82. Т. 2. С. 453-457.
4. Кондратенко Н. Методика формування комунікативної компетентності майбутніх журналістів на засадах лінгвокультурології. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ. 2018. 253 с.
5. Савчук Н. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві». 2019. 160 с.
6. Тростинська О., Петров І. Викладання української мови як іноземної: проблеми, пошуки, перспективи. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/46588217.pdf>
7. Юрійчук Н. Застосування сучасних форм і методів організації навчальної діяльності студентів під час вивчення курсу «Українська мова за професійним спрямуванням». *World Science: problems, prospects and innovations*. 2021. Торонто, Канада. С. 767-773.

REFERENCES

1. Honcharenko, S. (1997). *Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk* [Ukrainian pedagogical dictionary]. K. Lybid. 376 s. [in Ukrainian]
2. Buriak, M. (2019). *Vzaiempoviazane formuvannia u maibutnikh vykladachiv anhliiskoi movy profesiino oriientovanoi kompetentnosti v hovorinni ta informatsiino komunikatsiinoi kompetentnosti* [Interrelated formation of professionally oriented competence in speaking and information and communication competence in future English language teachers]: dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.02. Ternopil. [in Ukrainian]
3. Iuriichuk, N. (2024). *Formuvannia kultury profesiinoho movlennia zdobuvachiv vyshchoi osvity nefilohichnykh spetsialnostei u protsesi vyvchennia ukrainskoi movy (za profesiinym spriamuvanniam)* [Formation of a culture of professional speech of higher education students of non-philological specialties in the process of studying the Ukrainian language (for professional

orientation)]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. Vyp. 82. T. 2. 453-457. [in Ukrainian]

4. Kondratenko, N. (2018). *Metodyka formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnikh zhurnalistiv na zasadakh lnhvokulturolohii* [Methodology for the formation of communicative competence of future journalists on the principles of linguoculturology]. *Kvalifikatsiina naukova pratsia na pravakh rukopysu: dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.02*. Kyiv. 253 s. [in Ukrainian]

5. Savchuk, N. (2019). *Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam: navchalnyi posibnyk*. [Ukrainian language for a professional orientation: a textbook]. Uman: VPTs «Vizavi». 160 s. [in Ukrainian]

6. Trostynska, O., Petrov, I. *Vykladannia ukrainskoi movy yak inozemnoi: problemy, poshuky, perspektyvy* [Teaching the Ukrainian language as a foreign language: problems, searches, prospects]. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/46588217.pdf> [in Ukrainian]

7. Iuriichuk, N. (2021). *Zastosuvannia suchasnykh form i metodiv orhanizatsii navchalnoi diialnosti studentiv pid chas vyvchennia kursu «Ukrainska mova za profesiinym spriamuvanniam»* [Application of modern forms and methods of organizing students' educational activities while studying the course «Ukrainian language for professional orientation»]. *World Science: problems, prospects and innovations*. Toronto, Kanada. S. 767-773. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ЛІБАК Наталка – доктор філософії, доцент, доцент кафедри історії та суспільних дисциплін Закарпатського угорського інституту Ференца Ракоці ІІ.

Наукові інтереси: філологія, українська мова та література, професійна підготовка майбутніх учителів української мови та літератури.

ПЕВСЕ Андрія – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філології Закарпатського угорського інституту Ференца Ракоці ІІ.

Наукові інтереси: філологія, професійна підготовка, українська мова та література.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

LIBAK Natalka – Doctor of Philosophy, Associate Professor, Associate Professor of the Department of History and Social Sciences Transcarpathian Hungarian Institute of Ferenc Rákóczi II.

Scientific interests: philology, Ukrainian language and literature, professional training of future teachers of the Ukrainian language and literature.

PEVSE Andrey – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Philology Transcarpathian Hungarian Institute of Ferenc Rákóczi II.

Scientific interests: philology, professional training, Ukrainian language and literature.

Стаття надійшла до редакції 19.05.2025 р.

Стаття прийнята до друку 25.05.2025 р.